

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.7.2021

Łódź, 22 września 2021 r.

Pani

Zdzisława Józwiak-Yoakimova

tłumacz przysięgły TP/3421/05

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego¹, przeprowadzona została planowana kontrola w trybie zwykłym, której przedmiotem była prawidłowość i rzetelność prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności wykonane na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

Czynności kontrolne z udziałem tłumacza przysięgłego przeprowadzone zostały 22 czerwca i 8 lipca 2021 r.

Kontrolę przeprowadzili – zgodnie z upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 21 czerwca 2021 r.², pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

1. Tomasz Kubera – Starszy Specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, upoważnienie Nr 41/2021;
2. Paweł Remisz – p.o. Kierownika oddziału kontroli, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie Nr 42/2021;
3. Izabela Marczak – Główny Specjalista, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie Nr 43/2021.

1 Dz. U. z 2019 r., poz. 1326, dalej: uztp.

2 Akta kontroli, str. 17-22.

Tłumacz przysięgły w zakresie spraw będących przedmiotem kontroli działa na podstawie:

- ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego,
- rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego³.

W zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium kontroli poddano 100% odnotowanych w kontrolowanym okresie wpisów zamieszczonych w repertorium⁴. Wpisy poddane kontroli dotyczyły zarówno tłumaczeń pisemnych jak i ustnych.

Pod względem wysokości pobranego wynagrodzenia zbadano 100% wpisów dotyczących czynności wykonanych na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uzt⁵.

W badanym okresie nie występowały przypadki odmowy wykonania czynności na żądanie podmiotów wymienionych w art. 15 uzt⁶.

Na podstawie dokonanych ustaleń skontrolowaną działalność tłumacza przysięgłego należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**⁶.

Powyższa ocena oparta została, m.in. na wskazanych w dalszej części dokumentu nieprawidłowościach i uchybieniach, które dotyczyły niewypełnienia albo niewystarczającego wypełnienia wymogów art. 17 ust. 2 uzt⁷, przy uwzględnieniu obowiązków określonych w *Zasadach Oceny Poprawności Prowadzenia Repertorium Czynności Tłumacza Przysięgłego stosowanych przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości*⁷.

W toku kontroli tłumacz przysięgły udzieliła wyjaśnień odnoszących się do stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień⁸.

Ustalenia kontroli:

1. W okresie objętym kontrolą tłumacz przysięgły prowadziła repertorium w formie tradycyjnej (księgi)⁹. Większość wpisów została ponumerowana w systemie ciągłym, oddzielnie dla każdego tłumaczenia, przy czym stwierdzono, że:
 - a) jeden z wpisów został oznaczony w sposób: *-10-* i, zgodnie z wyjaśnieniami, stanowił kontynuację wpisu nr 10 z 2020 r. Omawiany przypadek odnosi się

³ Na początek okresu objętego kontrolą - Dz. U. z 2005 r., Nr 15, poz. 131, ze zm., dalej: rozporządzenie.

⁴ Dalej: repertorium. Repertorium zawierało w 2020 r. 22 kolejno ponumerowane wpisy, a w okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli w repertorium odnotowano 14 wpisów. Wobec powyższego w okresie kontrolowanym odnotowano łącznie 36 wpisów. Jednocześnie mając na uwadze, że w niniejszym dokumencie opisano dwie sytuacje odnoszące się do informacji zamieszczonych przy wpisie *-10-* oraz wpisie następującym po nr 11 z 2020 r. w łącznej liczbie wpisów nie uwzględniono 2 wpisów.

⁵ 14 wpisów z 2021 r. oraz 21 wpisów z 2020 r., przy czym powyższa liczba wpisów nie uwzględnia wpisu *-10-* oraz wpisu następującego po nr 11 z 2020 r.

⁶ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁷ Źródło: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-odpowiedzialnosc-zawodowej-tlumaczy-przysieglych-koz>, dalej: Zasady.

⁸ Protokoły przyjęcia ustnych wyjaśnień z 22 czerwca i 8 lipca 2021 r., akta kontroli, str. 29-30, 65-72.

⁹ Akta kontroli, str. 37-64.

do jednego wpisu zawierającego informacje dotyczące trzech czynności, tj.: dwóch tłumaczeń ustnych i jednego tłumaczenia pisemnego¹⁰. Opisane działanie, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami wynikało z faktu, iż wpis -10- dotyczył zarówno tłumaczenia ustnego jak i pisemnego z uwagi na chęć ujęcia dwóch różnych tłumaczeń na jednym rachunku ponieważ zlecenia dotyczyły jednego zleceniodawcy,

- b) wpis następujący po nr 11 z 2020 r. nie zawierał liczby porządkowej z uwagi na to, iż dane w nim zamieszczone odnosiły się do wpisu nr 11 z 2020 r. Zgodnie z ustaleniami kontroli wpis nr 11 z 2020 r., ze względu na obszerność informacji, został zamieszczony w repertorium w taki sposób, że zajmował dwa następujące po sobie wiersze.

Przyjęty sposób numerowania pozycji w repertorium ocenia się jako uchybienie. Powyższe wynika z naruszenia Zasad, w myśl których: *pozycja wpisu jest zazwyczaj poprzedzona w repertorium rubryką opatrzoną skrótem „Lp.” oznaczającym liczbę porządkową, która jest numerem kolejnym wpisu do repertorium. Zaleca się, aby liczba porządkowa była pisana cyframi arabskimi, którymi oznacza się wpisy dokonywane od pierwszego do ostatniego dnia danego roku, dla każdego roku oddzielnie. Liczba porządkowa wpisu dotyczy zawsze jednego dokumentu, wpisywanie kilku dokumentów pod jednym numerem nie jest praktyką właściwą.*

- 2. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1-4 uztp dla wpisów dotyczących tłumaczeń pisemnych, stwierdzono, że w repertorium:
 - a) wszystkie wpisy zawierały datę przyjęcia zlecenia, natomiast dat zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem nie posiadała znaczna liczba wpisów. Niedopełnienie obowiązku wskazywania daty zwrotu dokumentu wyjaśniono zaniedbaniem,
 - b) figurują oznaczenia zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia,
 - c) w zakresie opisu tłumaczonego dokumentu, który winien wskazywać nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument, oraz uwagi o jego rodzaju i stanie stwierdzono, że co do zasady ww. informacje odnotowywano, przy czym:

¹⁰ 1 tłumaczenie pisemne i 1 tłumaczenie ustne opisane przy wpisie nr -10- z 2020 r. i 1 tłumaczenie ustne wskazane przy wpisie nr 10 z 2020 r.

- większość wpisów nie zawierała informacji o dacie dokumentu, co wyjaśniono niewiedzą,
 - nazwy dokumentów w większości pozycji zostały zamieszczone w innej kolumnie niż przeznaczona do zamieszczania tego elementu,
 - jeden z wpisów nie zawierał informacji dotyczących oznaczenia dokumentu, przy czym tłumacz przysięgły nie potrafiła określić przyczyny braku powyższej informacji,
 - jeden z wpisów nie zawierał informacji o języku dokumentu, co wyjaśniono przeoczeniem,
 - zdecydowana większość pozycji nie zawierała informacji o tym, czy dany dokument stanowił kopię, wydruk faksu, skan lub oryginał, itp., z uwagi na fakt, iż brak danych w ww. zakresie w ocenie tłumacza jest równoznaczny z oznaczeniem, że dokument stanowił oryginał. Tymczasem zgodnie z Zasadami: *Zawsze jednak należy w tej rubryce stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku faksu, skanu itp.)*,
 - wszystkie wpisy zawierały informacje wskazujące osobę lub instytucję, która sporządziła dokument.
3. Odnotowywano informacje odnoszące się do rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia oraz liczby sporządzonych egzemplarzy, przy czym:
- większość wpisów zawierała niepoprawne informacje dotyczące rodzaju wykonanej czynności. Natomiast brak ww. informacji w 2 wpisach wyjaśniono przeoczeniem. Dodatkowo zauważa się, że informacje o języku tłumaczenia są niezgodne z Zasadami, tj. nie zawierają następującego (poprawnego) opisu: *tłumaczenie pisemne z języka (...) na język (...), poświadczenie dostarczonego tłumaczenia pisemnego z języka (...) na język (...), odpis dokumentu w języku (...), poświadczenie dostarczonego odpisu dokumentu w języku (...)*,
 - niektóre pozycje nie zawierały wskazania języka tłumaczenia, co wynikało z przyjętej *skrótowości*,
 - wszystkie wpisy zawierały dane o liczbie stron tłumaczenia,
 - wyłącznie 2 wpisy zawierały dane dotyczące liczby egzemplarzy tłumaczonego dokumentu. Brak tejże informacji w pozostałej części pozycji w ocenie tłumacza był równoznaczny ze sporządzeniem jednego egzemplarza tłumaczonego dokumentu.

Mając na uwadze opisane okoliczności należy stwierdzić, że brak w repertorium informacji wskazanych w przepisach art. 17 ust. 2 pkt 1-4 uztp stanowi nieprawidłowość. Natomiast zawieranie w repertorium niepoprawnych zapisów co do rodzaju wykonanej czynności ocenia się jako uchybienie.

Dodatkowo odnosząc się do udzielonych wyjaśnień wskazać należy, że tłumacz przysięgły jest obowiązany realizować wymogi przepisów prawa, a zatem repertorium winno zawierać wszystkie informacje wskazane w art. 17 ust. 2 uztp, z jednoczesnym uwzględnieniem ich zamieszczania w odpowiednich kolumnach tak, aby zapisane dane nie były mylące. Natomiast objaśnienia wymogów poprawności prowadzenia repertorium uściślono w *Zasadach*.

4. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1, 2, 4, 5 uztp dla wpisów dotyczących tłumaczeń ustnych, stwierdzono, że w repertorium:
 - a) brak jest odrębnych rubryk przeznaczonych dla tłumaczeń ustnych,
 - b) tłumacz wpisywała, np. dane odnoszące się do oznaczenia dokumentów,
 - c) dane dotyczące daty tłumaczenia ustnego były zamieszczane w kolumnie: „Data zlecenia”. Jednocześnie mając na uwadze treść złożonych wyjaśnień, zgodnie z którymi tłumacz nie dokonywała czynności na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym, należy wskazać, iż informacja o dacie zlecenia tłumaczenia ustnego nie musi być tożsama z datą dokonania czynności. Wobec powyższego zamieszczanie jednej daty jest mylące, gdyż wprowadza w błąd zarówno co do omawianych danych jak i kwoty pobranego wynagrodzenia. Zauważa się bowiem, że zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia *Za sporządzenie tłumaczenia - na wniosek zlecającego - w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym stawki określone w ust. 1 podwyższa się o 100 %*,
 - d) informacje o miejscu tłumaczenia ustnego były zamieszczane w kolumnie o nazwie: „Nazwisko (nazwa) i adres zleceniodawcy” oraz „Osoba lub instytucja, która sporządziła dokument”. Warto zauważyć, że dane o miejscu tłumaczenia zapisywane w ww. kolumnach powodują mylne wyobrażenie co do miejsca tłumaczenia ustnego,
 - e) informacje o czasie trwania tłumaczenia odnotowywano w kolumnie „Liczba stron tłumaczenia lub odpisu”,
 - f) wpisy zawierały informacje o rodzaju wykonanej czynności i języku tłumaczenia, ale zapisane zostały niezgodnie z Zasadami, w myśl których odpowiedni zapis

powinien brzmieć w następujący sposób: *tłumaczenie ustne (zawsze na język [...] i z języka [...] na język polski,*

- g) jeden z wpisów nie zawierał informacji o zakresie tłumaczenia ustnego, co wyjaśniono przeoczeniem.

Odnosnie do opisanych powyżej okoliczności należy stwierdzić, że brak w repertorium informacji wskazanych w przepisie art. 17 ust. 2 pkt 1, 2, 4, 5 uztp stanowi nieprawidłowość. Natomiast odnotowywanie w repertorium mylnych danych (dotyczących dokumentu), podczas gdy chodzi o tłumaczenie ustne oraz stosowanie niepoprawnych zapisów co do rodzaju wykonanej czynności, ocenić należy jako uchybienie. Zauważa się, że objaśnienia wymogów poprawności prowadzenia repertorium uściślono w Zasadach;

5. W odniesieniu do obowiązku odnotowania w repertorium wysokości pobranego wynagrodzenia ustalono, że:

- a) we wszystkich pozycjach kwota pobranego wynagrodzenia została odnotowana, przy czym zdecydowana większość wpisów zawierała informacje o kwocie wynagrodzenia określone za pomocą działań matematycznych,
- b) większość wpisów nie zawierała informacji o walucie, w jakiej zostało pobrane wynagrodzenie. Jak wyjaśniono, wszystkie kwoty zostały pobrane w złotych,
- c) wystąpiły przypadki odnotowywania jednej (łącznie) kwoty wynagrodzenia dla kilku wpisów,
- d) wysokość wynagrodzenia pobranego za czynności wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp w większości przypadków była zgodna ze stawkami określonymi w rozporządzeniu, przy czym wystąpiły przypadki, w których:
 - pomyłkowo pobrano niewłaściwą kwotę. Wpis zawierał informację o kwocie wynagrodzenia za jedną stronę tłumaczenia pisemnego z języka polskiego na język bułgarski, mimo iż czynność dotyczyła tłumaczenia na język polski z języka bułgarskiego,
 - pobrane wynagrodzenie nie uwzględniało kwoty za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy,
 - wpis zawierał 2 kwoty pobranego wynagrodzenia. Jedna kwota dotyczy wynagrodzenia za czynność tłumacza przysięgłego, zaś druga kwota odnosi się do zwrotu poniesionych kosztów za usługę tłumacza przysięgłego,

- stwierdzono przypadek odnotowania informacji charakterystycznych dla tłumaczenia ustnego (w tym czasu trwania czynności) z adnotacją dotyczącą nieodbycia się tłumaczenia. Dodatkowo analizowana pozycja repertorium zawiera kwotę wynagrodzenia. Jak ustalono, kontrolowana zamieściła tę kwotę za czynność, która nie doszła do skutku, zatem nieprawidłowo, bowiem nie pobrała należnego jej wynagrodzenia za czynność tłumacza przysięgłego. Natomiast oświadczyła, że otrzymała zwrot kosztów podróży, którego jednak nie odnotowała.

Mając na uwadze treść Zasad, w myśl których: (...) *jest bezwzględny obowiązek odnotowania w tej rubryce repertorium wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia*, omawiane działanie stanowi nieprawidłowość.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej okoliczności, należy stwierdzić, że pobieranie kwot wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego niezgodnie ze stawkami określonymi rozporządzeniem stanowi nieprawidłowość.

Zalecenia pokontrolne.

Przedstawiając powyższe ustalenia i ocenę zobowiązuję Panią do:

1. rzetelnego odnotowywania w repertorium wszystkich informacji określonych w art. 17 ust. 2 uztp, z uwzględnieniem wymogów zawartych w Zasadach;
2. wprowadzenia w repertorium odrębnych rubryk przeznaczonych dla wpisów dotyczących tłumaczeń ustnych;
3. stosowania w repertorium poprawnej numeracji wpisów poprzez ich oznaczenie liczbą porządkową od pierwszego do ostatniego dnia danego roku dla każdej wykonanej czynności oddzielnie;
4. ustalania, pobierania i rzetelnego odnotowywania w repertorium kwot wynagrodzenia za czynności wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu.

Informuję, że na podstawie § 49 ust. 1 i 2 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi¹¹, kierownik jednostki kontrolowanej, w wyznaczonym terminie informuje zarządzającego kontrolę o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zarządzający kontrolę ma prawo żądania w każdym czasie informacji

11 Załącznik do Zarządzenia Nr 3/2018 Wojewody Łódzkiego z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

o stanie realizacji zaleceń pokontrolnych lub innych działaniach podjętych w wyniku kontroli, w szczególności w celu usunięcia nieprawidłowości i wykonania wniosków.

Wobec powyższego oczekuję stosownej pisemnej informacji w terminie **20 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z § 48 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Ewa Wardęga
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**